

UVOD U TURIZAM
Vežbe – četvrta nedelja

VIZITORSKI CENTRI

Radni zadatak
i prezentacija sa diskusijom

Vežbe 08

CENTAR ZA INTERPRETACIJU na primeru Tešnjara

RADNI ZADATAK

Pogledajte pažljivo dalje izlaganje o vizitorskim centrima.

Proučiti detaljno istorijat i namenu stare valjevske čarčije Tešnjara

Podeliti se u grupe, i svaka od grupa razrađuje načine prezentacije namene i istorijata Tešnjara za turiste koji bi u Vagevo došli samostalno i želeli ili morali da tešnjara obiđu bez vodiča

Prezentacija razrađenih načina

Diskusija

Diskusija i izvođenje zaključaka

Dr Vladimir Krivošejev

VIZITORSKI CENTRI od teorije do prakse

VIZITIRSKI CENTAR - Centar za posetioce

Ovaj pojam je danas u veoma širokoj upotrebi.

Imenuje brojne, veoma **raznovrsne subjekte**.

Ne retko se koristi pogrešno, iz neznanja, ali i usled svesne zloupotrebe.

VIZITORSKI CENTAR NE RADI PUNIM KAPACITETOM

<http://www.plusonline.rs/vizitorski-centar-ne-radi-punim-kapacitetom/>

Vizitorski centar koji je nedavno otvoren u staroplaninskom izletištu Vrelo, u Gornjem visoku, još uvek ne radi punim kapacitetom. Darko Đorđević, upravnik Parka prirode “Stara planina”, kaže da **očekuje kategorizaciju objekta za prenoćište** u Centru za postioce, kada će i početi kontinuirani rad. **Po završetku kategorizacije počecemo sa izdavanjem soba za prenoćište što će značiti rad sa punim kapacitetom.**

VIZITORSKI CENTAR - Centar za posetioce

Vizitorski centar NIJE SMEŠTAJNI KAPACITET!

Vizitorski centar MORA DA SE NALAZI NA LAKO PRISTUPAČNOJ LOKACIJI!

VIZITIRSKI CENTAR - Centar za posetioce

Objekti za koje se sa pravom koristi naziv vizitorski centar mogu da se svrstaju u **dve različite kategorije:**

- **Informacione centre**

|

- **Interpretativne centre.**

1.

Visitor center = **Visitor information center** (Tourist information center)

Kalsični **informacioni centri** namenjeni posetiocima - turistima, gde posetioci - turisti mogu da dobiju osnovne informacije o atrakciji, odnosno destinaciji na koju su došli, da preuzmu brošure, planove i mape, da rezervišu smeštaj, transfer i sl. Nalaze se na aerodromima, stanicama, u centrima gradova...

**Chicago
visitor
center**

Ali postoje i informativni centri koji nisu namenjeni turistima, već posetiocima drugih kategorija. Otvaraju se u velikim privrednim objektima, poslovnim centrima, u univerzitskim kampusima i sl, pružajući posetiocima informacije o tim subjektima.
Cilj – da se posetilac “snadje”.

TOPOLA GRADI VIZITORSKI CENTAR - Turistička ponuda na jednom mestu

-Smisao postojanja jednog ovakvog centra jeste da, kada turista dođe u Topolu, na jednom mestu može da sazna gde može da noći, gde koju hranu da proba, gde da kupi vina iz naših vinarija. Tu će moći da sazna koje su crkve u blizini, kada je koja izgrađena, ko su bili ktitori, kakav je prilaz i kakve saobraćajnice ka tim crkvama.

http://www.kragujevacke.rs/TOPOLA_1/VIZITORSKI-CENTAR/

2.

Visitor center = **Visitor interpretive centre**

(Interpretation centre = Interpretive centre = Visitor education centre = Heritage centre)

Cilj – da posetilac sazna, da doživi, produbi znanje i doživljaj.

Centri za interpretaciju atrakcija sa odlikama prirodne ili kulturne baštine (nacionalni parkovi, parkovi prirode, arheološki lokaliteti, zaštićene ruralne celine, zaštićena gradska jezgra i sl.)

Faktički: savremene muzejske postavke koje prezentuju naraciju o konkretnom baštinskom subjektu, pomoću klasičnih muzejskih izložbi, kombinovanih upotrebom savremene tehnologije (scenografija, multimediji...) i sa dodatnim pomoćnim, edukacionim i uslužnim sadržajima.

**National
wildlife
refuges
visitor
center**

(Italia)

Vizitorski centar Zasavica omogućava posetiocima da se detaljno upoznaju sa sadržajem i značajem ovog rezervata prirode.

VIZITORSKI CENTAR – KOKIN BROD

Preduzeće “Ornament invest inženjering” iz Beograda gradiće vizitorski centar na obali Zlatarskog jezera, koji će služiti za zaštitu i promociju prirodnih vrednosti u specijalnom rezervatu prirode “Uvac”.

Objekat pored brane HE “Kokin Brod” imaće 250 m², a 19 miliona dinara za radove obezbeđuju Ministarstvo ekologije i prostornog planiranja, Ministarstvo ekonomije i regionalnog razvoja, program PRO i opština Nova Varoš.

LEPENSKI VIR

NASTANAK VIZITORSKIH CENTARA

Vizitorski centri počinju da se javlja **dvadesetih godina prošloga veka u američkim nacionalnim parkovima.**

- Na ulazu u park,
- Uz glavne komunikacije,
- Na pristupačnim mestima.

Parkovi zauzimaju velike površine.

Parku se može pristupiti sa različitih strana, različitim putnim pravcima.

Oni sadrže i različite kuriozitetete koje treba predstaviti publici.

Zato pojedini parkovi imaju i više vizitorskih centara.

Yellowstone National Park
Albright Visitor Center

Yellowstone National Park
Old Faithful Visitor Center

Yellowstone National Park
Canyon Visitor Center

Ubrzo ovakvi centri počinju da se otvaraju i uz druge subjekte:

- na arheološkim lokalitetima,
- pored spomenike,
- u znamenitim mestima,
- na mestima velikih istorijskih događaja
- u starim selima i starim gradskim jezgrima
- ...

Oni se osnivaju sa ciljem da posetiocima (vizitorima) nekog šireg područja sa odlikama baštine, na jednom mestu, na zanimljiv i edukativan način interpretiraju njegove sadržaje, značaje i specifikume.

U suštini u vizitorskim centrima kao **svojevrsnim muzejskim institucijama** se ne izlažu zbirke eksponata, već **osnovni “eksponat” koji se predstavlja je sam baštinski subjekt** koji se nalazi u širem okruženju.

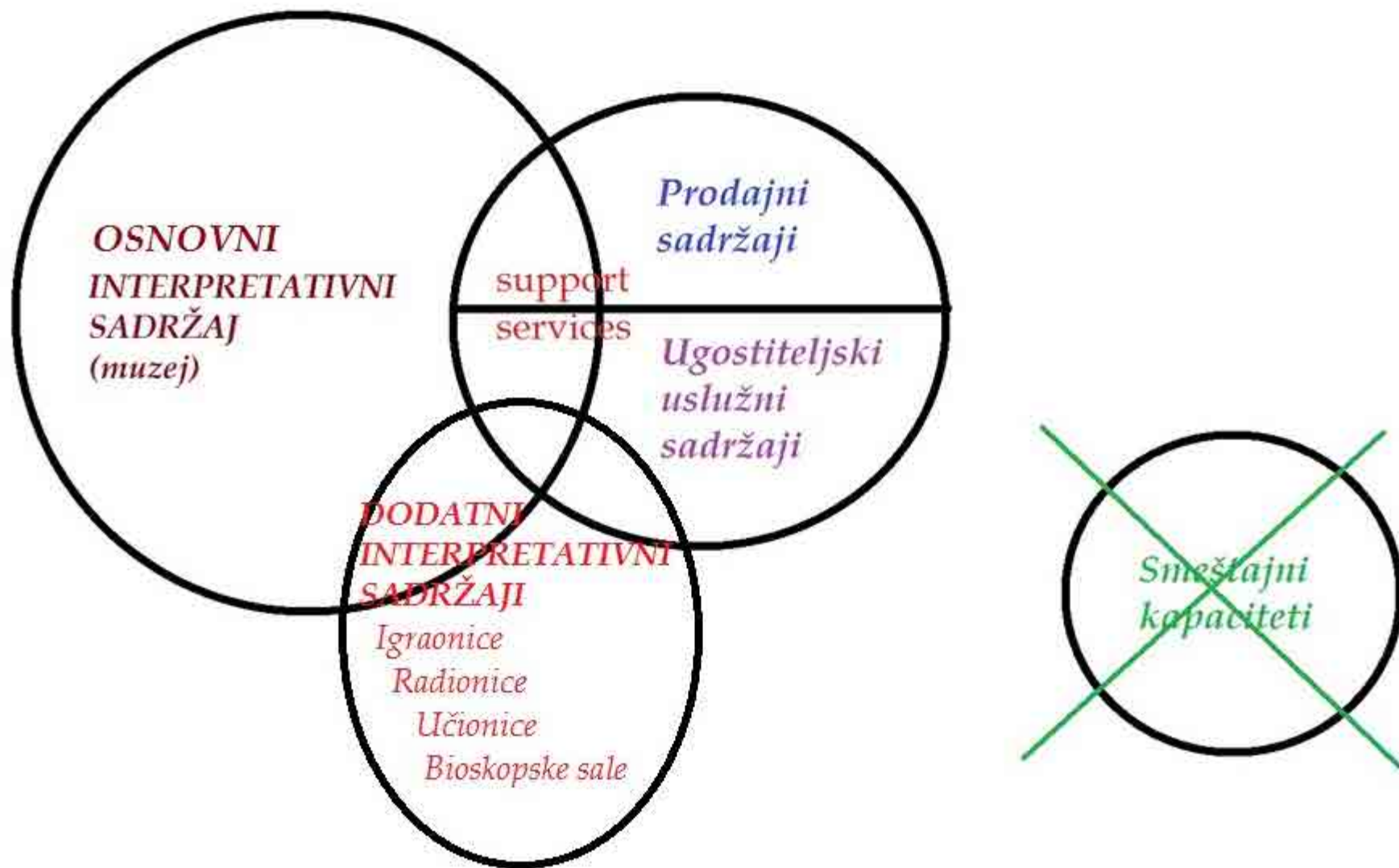
Uz pomoć

- originalnih eksponata
- tekstova,
- fotografija,
- različitih rekonstrukcija (makete, dijarama i sl)
- a u poslednje vreme i savremene multimedijalne tehnologije, prezentuje se muzeografska naracija o konkretnoj baštini.

Po opštem pravilu poseta vizitorskom centru bi trebala da bude uvod u dalju posetu baštinskom subjektu, sa ciljem da se glavni, originalni sadržaji što plastičnije predstave, kako bi posetioci sa više znanja i interesovanja mogli da se upuste u dalji obilazak.

Međutim, shodno planu putovanja i raspoloživom vremenu poseta baštinskim subjektima ne retko može da se završi i samo posetom vizitorskom centra.

OSNOVNI SADRŽAJI VIZITORSKOG CENTRA

STUDIJE SLUČAJA

GRAND CANYON

RAZLIČITI ULAZI

RAZLIČITI VIZITORSKI CENTRI

NJIHOVI SADRZAJI

Sadržaj glavnog vizitorskog centra za GRAND CANYON

RAZLIČITI VIDOVI SMEŠTAJA

JELLING

Royal Jelling visitor's centre

JELLING-BEFÆSTNINGEN

JELLING PÅ HARALD BLÅTANNS TID

Tilføje de vigtigste detaljer til beskrivelsen af Jelling-befæstningen. De vigtigste detaljer er de to kongegravsten, kirken og de to store stenslætninger. Disse stenslætninger er de største i Danmark og er et vidnesbuds på den store mængde sten, der blev brugt til at bygge dem. De er også et vidnesbuds på den store mængde sten, der blev brugt til at bygge dem.

Dokumentation

- 1200 år gammel
- 1200 år gammel
- 1200 år gammel

Den store Jellingsten

- 1200 år gammel
- 1200 år gammel
- 1200 år gammel

Thors Høstebænk

- 1200 år gammel
- 1200 år gammel
- 1200 år gammel

Kongegravsten

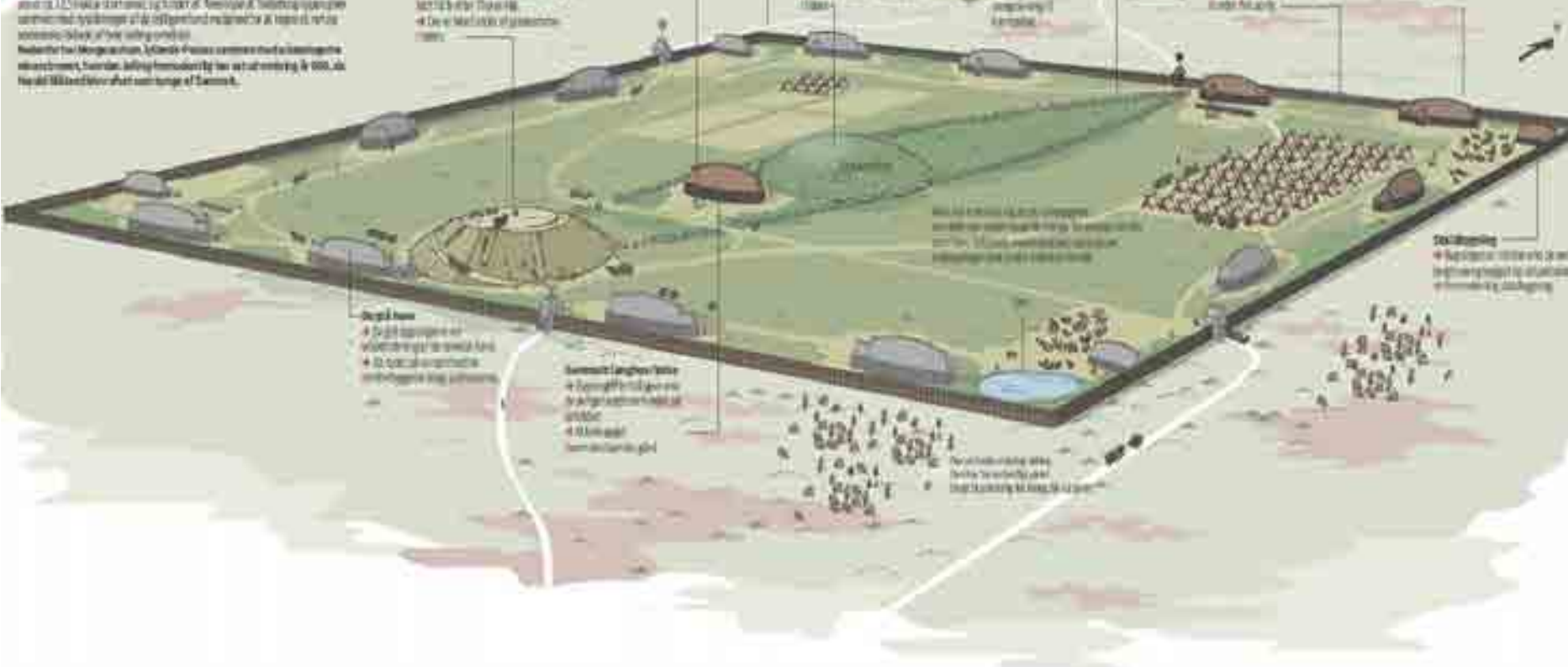
- 1200 år gammel
- 1200 år gammel
- 1200 år gammel

Palatset

- 1200 år gammel
- 1200 år gammel
- 1200 år gammel

Længden af Jelling-befæstningen

- 1200 år gammel
- 1200 år gammel
- 1200 år gammel

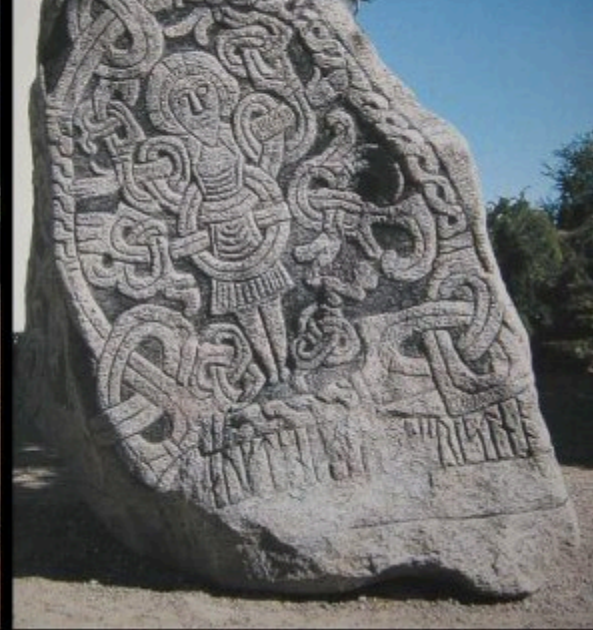
- Dvor - svetilište Danskih kraljeva iz 10-11. veka veka, sa
- Dve kraljevske grobnice
  - Crkvom, i
  - Kamenim spomenicima ispred nje (najstariji hrišćanski spomenici u vikinškom svetu)

PONT DU GARE

P

||

m

c

EX
PO

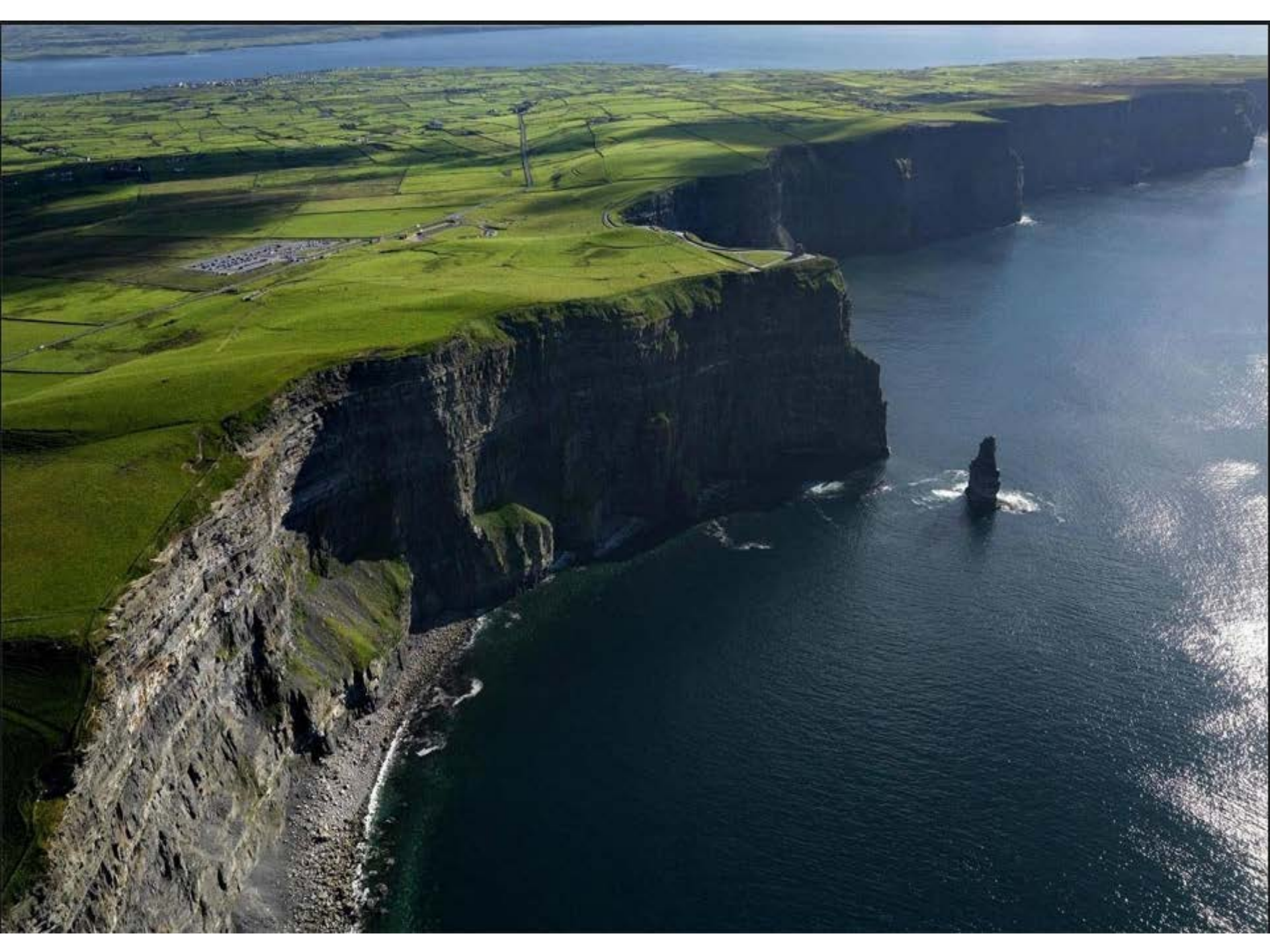
||

i

P

||

KLIF MOR

CLIFFS OF MOHER

STONHENDŽ

Old A344 to be closed and adapted with a 'land train transit system'

Current visitor facilities to be removed

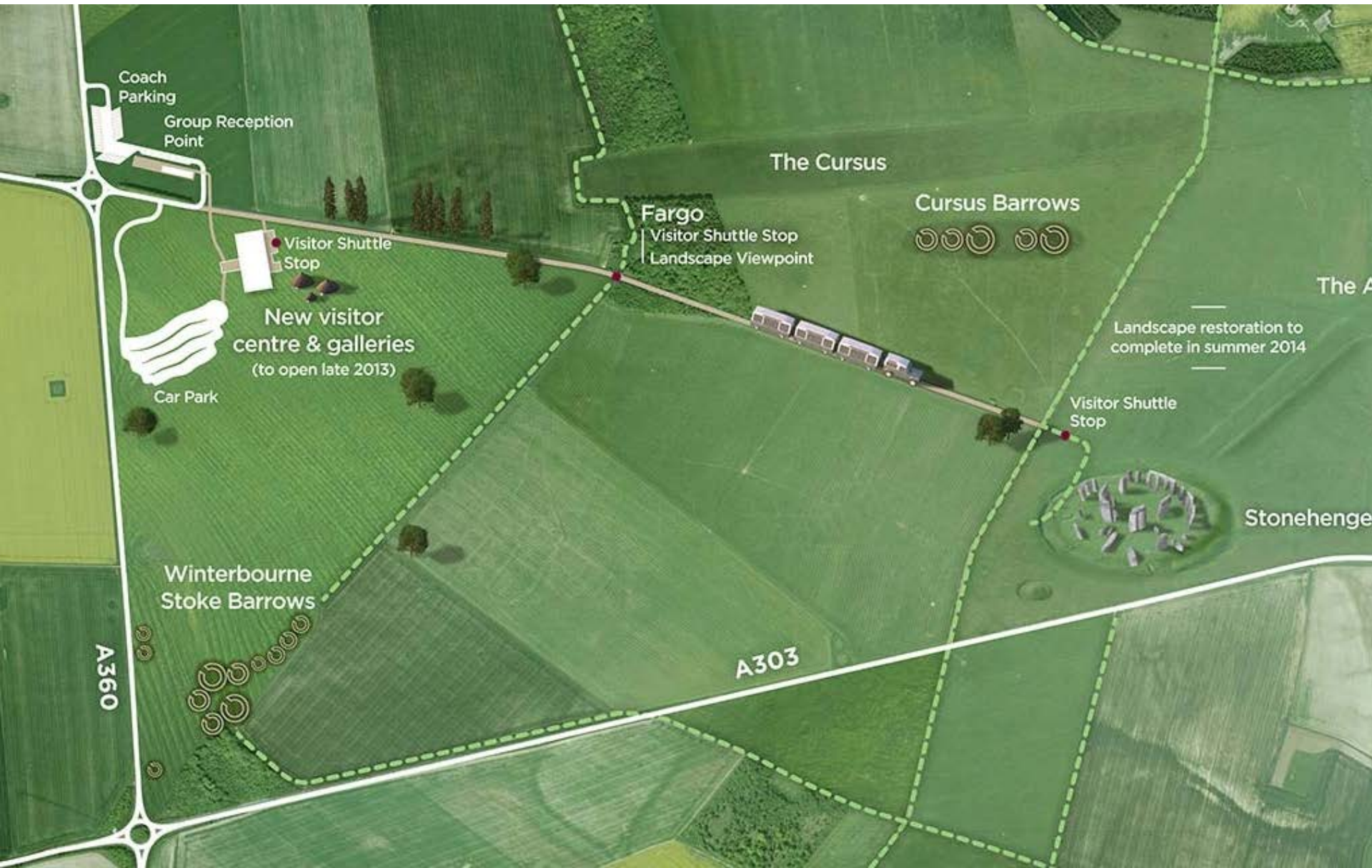
Stonehenge

Airman's Corner: Site of the new visitor construction

Proposed A303 tunnel rejected

Countess East site rejected

Coach
Parking

Group Reception
Point

Visitor Shuttle
Stop

New visitor
centre & galleries
(to open late 2013)

Car Park

Winterbourne
Stoke Barrows

A360

The Cursus

Fargo

Visitor Shuttle Stop
Landscape Viewpoint

Cursus Barrows

Landscape restoration to
complete in summer 2014

Visitor Shuttle
Stop

Stonehenge

A303

